

des verbonds was) te nieten ghegaan soude zijn. Alsoo seggen wy dat de Roomsche Kerke door den Doop Gode noch kinderen baert, maar dat sy daer naer de selue door haer afgodery voor den Duyvel opvoedt ende ophoudt, euen ghelyck Ezechiel segt dat Jerusalem ende Samaria Gode kinderen baerden, ghelyck een ouerspelster haeren man kinderen haert tot dat afscheyt gemaect sy, maar dat sy daer naer de selue kinderen den Moloch, dat is te segghen, den valschen goden offerden.

Ten tweeden seggen wy met Augustino dat het niet den Ketter en is die doopt als het Doopsel in zijn gheheel gebleuen is, maar Christus door de hand des Ketters, waer in wij volghen het gebruik der eerster Kerke, ende dat besluit van het eerste Concilium van Nicen. Dat men de ghene die van Ketters ghepdoopt hadden gheueest, als sy haere ketterij versackten, niet en soude herdoopen, wigheteken de ghene die by de Samosatenen ghepdoopt waren, welke de wesentlike woorden des doops niet en gebruikten, ende dese en heften noch nactans niet eyghentlick herdoopt, midts-gaders dat sy sonder de voorseyde woorden niet en condon ghepdoopt gheueest hebben. Nu wy hebben door de ghenade Godes in den naeme Christi, ende niet in den naeme van den Antechrist ofte van zijn afgoden ghepdoopt gheueest.

Ten derden het Doopsel brengt ons van onse kintschap af in het huys Godes, mer het en is niet ghenoech in zijn huys ontfangen te zijne ten sy dat wy hem naer zijn gheboden dienen. Want alsdan berooven wy ons seluen van de weldadt die wy door den Doop ontfangen hebben: den welken (ghelyck S. Augustinus seght) ons alsdan tot meerder verdommenisse keert. Derhaluen is ons den Doop als een recht des borgherschap in een ghemeynte, waer door wy verbonden zijn ons als goede borghers te dragen, ende oock worden wy daer mede van onckel vyanden, verraders ende doontalghers, soo wy den tyran (die den seluen Doop soeckt te ouerweldighen) dienen, ende teghen de welken der selue de wapenen dragen. Want al ist by aliden, dat wy onder de tyrannie ghebooren zijn, soo zijn wy nochtans ghebooren ten behoeue der ghemeynte, ende in het register der borghers gescreuen, ende niet in de rolle der slaven des tyrans, al waert schoon dat de tyran selue ofte zijn dienaers het register daer van hielden. Nu wy weten dat een borgher, die onder de tyrannie ghebooren is, ende den tyran gediend heeft, ende daer naer zijn schult bekennende, hem seluen met de verlossers der ghemeyner vryheit voeght, gheen nieuwe brieuen van borgherschap van doene en heeft, hoe wel hy door zijn voorgaende werken hem seluen onweerdich daer van ghemact heeft. Alsoo seggen wy oock dat de ghene die onder het Pseudom gheboonden zijn, die den Antechrist toeghestaen, zijne rotterij aenghanghen hebben, ende alle ander Ketters die teghen Christus gheuoelen hebben, gheen tweeën Doop en behoeuen als sy wederom tot hun schuldighen plicht keeren: Want al waert by aliden dat sy Christus verloochent hadden, daerom en is Christus zijn recht niet afgaen dat hy op hen heeft. Ende soo verre is het dat hun Doopsel wigtwisscht sy, dat sy in stede daer sy sonder den Doop maar onckel vyanden en soaden gheueest hebben, verraders gheworden zijn, ende rebellen teghen zijne Majesteyt. Ende daerom en hebben sy maar ghebreck een wigtwissinghe van haere misdadt, ende niet een vernieuwinghe van haeren Doop.

Ten vierden, houden sy ons voren datter gheen Doop en is dan in de Kerke: ende dat wy ons van hen scheydende, oock van de Kerke scheyden. Het is waer daer en is gheen Doop buyten de Kerke, ende wy en loochenen oock niet dat de Roomsche Kerke een Kerke sy, want selfs als wy houden dat den Antechrist daer in regneert soo houden wy dien volghende dattet een Kerke is, midts-gaders dat hy nergens en can sitten dan in de Kerke. Maar het is een ander saecke hem van de Roomsche Kerke te scheyden, ende een ander saecke hem van de ghemeynschap der alghemeyner Kerke te ontrecken, ghelykerwijs wy hier bouen verclaert hebben. Ten anderen wy en scheyden ons vanden tempel niet, maar van de afgodery die in den tempel ghebuert, noch van de ghemeynte niet maar van de tyrannie die de selue onderdruct, noch van de stad niet, maar van de peste die de selue verghift, noch van de ghemeynschap des volcks, dwelck wy alle voorspoet ende gheluck toe wenschen, maar van de conspiratie des Antechrists ende zijner supposten. Soo dat wy haeren Doop niet en versacken, mer den seluen beuestighen. Wy zijn door den seluen verbonden Gode te dienen, ende den Duvel te versacken, ende wy soeken hem volghende dien naer zijn woort te dienen, ende de afgoden te versacken. Wy zijn door die brieuen des borgherschap verbonden de oude wetten der Christelicker ghemeynte, die welke de Kerke is, te onderhouden, ende volgende de selue houden wy haer de wet Godes haeres enighen wehouters wederom voren, ende begeeren de Kerke te verlossen van alle die nieuwe instellingen, waermede den Antechrist de consciencien beswaert heeft. Wy hebben door den Doop Christo eedt ghegeuen, ende de Paus wilt ons van Christi dienst tot zijn afgoden, ende tot hem seluen aftrecken. Zoo dat wy nu Christo dienen teghen den Antechrist, ende de Kerke teghen zijn conspiratie; want het is te hier oorsaecke dat wy door de ghenade Godes in de Kerke ghepdoopt zijn gheueest, hoe seer dat de selue ghetyranniseert ende verdruct gheueest sy.

Maer (seggen sy) de dienaers des ghenes die ghy seght Antechrist te wesen hebben u ghepdoopt. Sy hebben wy water op mijn hooft ghepourmen, mer Christus alleene heeft wy ghepdoopt. Den tyran ofte zijn dienaers die hy tander belofte int ampt gheset heeft, hebben my moghen de handt op doen lichten ende eedt doen doen. Maer sy hebben my voor de ghemeynte doen doen, ende niet voor den tyran, in den naeme Christi ende niet in den naeme des Antechrists. De vorme des eedts is gheheel gebleuen, al ist by aliden dat den staet verandert is. Derhaluen om t'inhouden van mijnen eedt te volghen sal ick in den legher der waerachtighen borgheren vertracken; ick sal de suuer Kerke soecken ter plaetsen daer zij vertracken is, ende sal de ghemeynschap des Antechrists versacken, die onder het dinsel van mijnen eedt, mijnen eedt doet breken.

RUTERS.

Uit de Pers.

Omtrent het belangrik vraagstuk der financiële scheiding tusschen Kerk en Staat leest men in *De Hervorming* dit:

«De *Liberale Unit* — haar bestuur althans — gaf een programma, waarin alle groote vragen gesteld worden, en de richting aangegeven, waar de liberale partij hare oplossing heeft te zoeken. Alle groote vragen — op twee na — die welke Art. 104 en Art. 168 van de oude grondwet in herinnering brengen.

Doch de onderwijzingswet is thans niet aan de orde, meent gij? Ellieve, hoe kunt gij zonder haar van *ter-plaats* reppen?

Niemand weet een oplossing in zake Art. 168? Maar schrijven mannen als Prof. Buys en Mr. De Beaufort dan dingen neer, die onmogelijk te verwezenlijken zijn? Het weekblad *De Amsterdammer* schreef, stinkt ons, onlangs naar waarheid: «Iedere staatsdag partij moet een antwoord geven op de volgende vraag: Kan de staat het lijdelijk aanzien, dat de clericali in de Ned. Herv. Kerk eerst de doeleerenden de kerk uitzetten en hen van hun aandeel berooven, daarna met de modernen hetzelfde doen, om eindelijk onderling onenig te worden en elkaar uit te drijven en te berooven? Kan de staat dulden, dat de gelden, bestemd om in de godsdienstige behoeften van allen te worden, aan de bestemming worden onttrokken, om slechts een bate van enkelen gebruikt te worden?»

Dit lijdelijk aan te zien is, in naam der leuze: Scheiding van Kerk en Staat, van in het afgetrokken gehuldigd, juist het tegenovergestelde te doen, van wat zij in werkelijkheid te beteekenen heeft.

Behoort de liberale partij te doen, als gaat haar deze dingen niet aan of als wilt zij er geen weg model? Is het politieke kamereken, dat zij niet wil streven naar een organieke wet, die deze materie regelt? Licht het op haar weg in dezen de mannen van de *Stemmen voor Waarheid en Vred* en het *Wageningen Weekblad* of den *Wageningner*, zoodat dit blad thans, tweemaal 's weels verschenende, heet, tegemoet te komen?

Of zou deze politieke simheid kunnen blijken, de echte politieke wijsheid te hebben bedrogen? We geeft een antwoord op de vraag: Wat zal het zijn binnen onse landpalen, in dit opzicht en in menig ander?

Ook deze stem mag gehoord. De kens voor de «kerkelijken» is eenvoudig. Houden ze de teugels van Art. 168 (171) te streng vast, dan blijven ze nog een tijdlang meester van het terrein, maar eindigen met alles, zonder eenige vergoeding, te verliezen. Daarentegen, doen ze water in hun wijn, en werken zijzelven tot regeling mede, eer het te laat is, dan blijft hun de kans geboden, om te scheiden met benedictie van een goed deel van den inventaris.

Onlangs schreven we in een notoot onder onze Oudejaarsbeschouwing over het pas optredende van zon, maan en starren, als tijdmeters, op den vierden dag, dit:

«Wie hierop stuit, reken buiten den Schepper. Or is niet in het dinsel van den tijd en zijn indeeling van dagen, en het verwezenlijken van die denkbeld door een wisseling van licht en geen licht, beide uit God? En indien dit zoo is, is God de Heere dan niet precies even machtig, om zoolang er nog geen zon of maan schijnt, op even getuigen tijd nu eens een lichtglaas in het paradijs te doen schitteren en straks dien lichtglaas uren lang weg te houden? En als de Heere nu, na dit diepmaal gedachten te hebben, zonder behoeven van een zoodanig besluit dit komen te gaen van het licht aan de zon te verbinden, wat geschiedt dan anders, dan dat Hij eerst rechtstreeks en zonder een zon te gebruiken, precies datzelfde doet, waar Hij van den derden dag af goed vindt de zon voor te bezigen? Stel, God de Heere doofde morgen de zon uit, zou Hij daarom onmachtig wesen, even geregeld het nu eens licht, en dan eens donker om ons te laten zien? Of kan God wel licht aan de zon schenken, maar geen licht zonder zont, Ellieve, waar heeft de zon dan haar licht vandaan?»

Hierop nu antwoordt de redactie van *De Hervorming* dit:

Dr. Kuiper wil blijkbaar betoogen, dat de Schepper dit immers voor heeft boven den Heer Maju, dat Hij niet als deze gebonden is aan een toestel, wanneer Hij een lichtglaas wil doen schitteren.

Overigens zijn vragen als hij hier doet, aan te vatten in deze eene: Waarom zou God geen dag en nacht kunnen maken, zonder dat Hij dag en nacht maakt?

Ja, waarom niet? En waarom zou God niet alle mogelijke en onmogelijke dingen kunnen doen, die in het scholastieke brein van den eersten den besten aan Droogtoppel verwaanen letterknecht zouden kunnen opkomen?

Wel, waarom niet? Indien het ons maar vergund is, er ons in te verheugen, dat wij Genesis I kunnen lezen, zonder op berwaren te «stuiten», tot wier wuurgroming Dr. Kuiper zich gedoend ziet zijne krachten in te spannen, en zonder dat wij in verzoeking komen dergelijke even onbeledigde als kinderachtige «waaroms» te stellen.

Zij het ons vergund op te merken, dat dit bescheid geen hout smijdt.

Althans noch onze vaderen, noch de *Heraut*-redacteuren hebben zich ooit de absurde vrijheid veroorloofd, om elk struikelblok uit den weg te ruimen door een vaag beroep op de almachtigheid Godes.

Wat *De Hervorming* ons toedicht, als schreven we aan de almacht Godes toe, om alle mogelijke en onmogelijke dingen te doen, is haar verzeinsel, niet ons zeggen. En zoo de lichte hartige opmerker waant, dat dit scholastieke zon zijn, dan zij hem aangeraden Voetius' *Selectae disputationes* eens in te zien, die hem toonen zullen, hoe juist Voetius, de scholastiek, het sterkst tegen dit dwaas almachtighedsbegrip gestreden heeft.

Hij gelieve voorts op te merken, dat wij in onze onderstelling niet één enkele zaak uit de Almachtigheid Godes hebben afgeleid, dan na deze bij analyse als feit te hebben aangewezen. Er zijn hier drie dingen: 1. het denkbeld van tijd; 2. de indeeling van den tijd in dagen; en 3. de verwezenlijking van dit denkbeld door het nu eens doen glansen en dan weer ternemen van licht; en alle deze drie blijken in God mogelijk. En de eenige vraag waarop het nu aankomt is, of de Heere dit effect alleen door de zon kon bereiken, of ook zonder de zon.

Voorts merke de redactie van *De Hervorming* op, dat Mozes in zijn scheppingsverhaal het juist nam, gelijk wij het nemen.

Immers, hij schrijft driemaal van een dag die kwam en ging door wisseling van licht en duisternis, eer hij aan de zon toekwam.

Onze voorstelling is dus niet in het verhaal ingelascht, maar er klaar en duideijk uit genomen.

Laat het haar derhalve, Gen. 1: 5 tot te lezen, dat ze iets anders leest dan de schrijver bedoelde, het zij 200; maar tot exgetisch en wetenschappelijk lezen van een verhaal, ze zal het ons voetstoots toestemmen, komt ze zoodoende niet.

Ze verlaat het oorspronkelijke, omdat ze er geen oog voor heeft.

Onderwerp van behandeling: *De bedienende personen.*

Vrijdagmorgen te 10 uur: Voortzetting van het congres.

Onderwerpen: *De bediening, en De bedienende personen.*

Vrijdagavond te half acht uur: GODSDIENST-OEFFENING in de Oosterkerk. (Ds. N. A. de Gaay Fortman, pred. te Amsterdam.)

Het convent zal toegankelijk zijn voor Bedienaren des Woords, Onderlingen en Diakenen van Gereformeerde Kerken, daartoe door hunne kerkeraden afgevaardigd.

W. VAN DEN BERGH, te Voorhuizen.
N. A. DE GAAY FORTMAN, te Amsterdam.
H. HOEKSTRA, te Utrecht.

AXEL. Den 19den December i.l. werd in eene kerkeradvergadering onder praesidium van den oudsten onderling voor de geheele Hervormde gemeente te Axel aan de Kerkerode, ingevoerd bij Koninklijk Besluit van 1816, alle kracht en geldigheid ontnomen, en diensvolgens alle daarop gegronde bepalingen en besluiten voor vervallen verklaard. Uit de handelwijze van het klassikaal bestuur van Wijk-bij-Duurstede tegenover den heer Ds. F. W. J. Wolf, laatst predikant te Odijs en thans predikant dezer gemeente, was wederom ten duidelijkste gebleken, hoezeer door de besturen niet meer gevraagd wordt naar wat Gods Heilig Woord geveerd, en hoe zelfs de reglementen, waarop zij zich steeds beroepen, met de meeste willekeur worden uitgelegd en misbruikt. Veler oogen gingen aldus open voor het ongoddelijke in een dergelijke organisatie. De kerkerad besloot dan ook, zich wederom onder de nummer afgeschafte Dordtsche kerkenordering te stellen, de Formulieren van Eenigheid als akkoord van kerkelijke gemeenschap aan te nemen, en in correspondentie te treden met de andere kerken. Da. Wolf, die in deze vacante gemeente reeds enkele weken het Woord bediende in de Christelijke school, welke door heeren bestuurders bereidvaardig ten dienste van den kerkerad was gesteld, werd door den consulent, Ds. Klaarhamer, den 18sten Dec. i.l. naar aanleiding van Joh. 21: 17 bevestigd en deed Zondag d. a. v. zijn intrede. Onder den zegen des Heeren gaat in deze kerk het aangevangen werk der reformatie boven verwachting gelukkig voort.

Aan de kerkeraden der Ned. Geref. Kerken (doeleerend). De kerkerad der Ned. Geref. kerk (doeleerend) te Engwierum, krachtens het ambt der geloovigen onder medewerking der genabuurde kerk van Anjum gekozen en openlijk in het ambt bevestigd op Maandag 2 Januari 1888, bericht u langs dezen weg, dat ook voor zijne kerk de synodale organisatie van 1816/52 is terzijdegezet en aangevaard de kerkenorde van Dordrecht van 1619. Erkennende de drie formulieren van eenigheid als akkoord van kerkelijke gemeenschap, wenscht hij ook met de overige Gereformeerde kerken in correspondentie te treden; hij bidt dezen den zegen des Heeren toe en biedt den broederen bij dezen de broederhand.

Namen des kerkerad, F. T. POSTMA, Ouderling, J. LANGHOUT, Consulent. Engwierum, 5 Januari 1888.

Gereformeerde Gezindheid.

Doeleerend Kerken.

BEROEPERS: Vlaardingen, A. van Schelven, reizend predikant. — Delft, W. van den Bergh te Voorhuizen. — Sucek, L. Wagenaar te Heeg.

BEDANKT: Meppel, J. C. Sikkel te Hilard. Christelijke Gereformeerde Kerk.

BEROEPERS: Sluysrecht, A. Voogel te Zalk en Veerlaan (cl. Zwolle). — Doornburg, D. van Brummelen te Dordrecht. — Heusden, H. W. J. van Baalen, emer. pred. te Amersfoort. — Jacobpolder, J. Verharen te Kampenland. — Oranje (Noord-Amerika), J. ten Grotenhuis te Hellevuizen. — Zandweer, H. J. Bouwens te Drachtster-Compagnie (Fr.).

BEDANKT: Noordwijk, P. J. Baay te 's-Gravenhage. — Baarn, M. van Minnen te Utrecht. Synodale Genootschapskerk.

VOORZ. Nieuwe-Pekela (vac. Nieuwekerk), F. Zoete te Engwierum. — J. van der Grinten te Heusden. — Haren, E. Jansen te Heemse en W. Meijeringh te Boven-Pekela.

DIREKT. Amsterdam, F. H. I. Grootenboer te Delft, J. J. van Noort te Werkendam en A. H. Roose te Woudsend.

TWEEZAL: Leuswarden (vac. G. J. de Hoest), A. Kan te Velp, H. G. Klein te Hooge-Zwaluwe, J. J. van Noort te Werkendam, J. Quast Hem te Nijbroek, A. J. ter Haar Romeijn te Dedensvaart en P. J. Romijn te Zierikzee.

BEDANKT: Zierikzee, van BEROEP: Scherpenisse, J. Willems te 's-Gravenhage.

BEROEPERS: Doornichem, tot tweeden predikant bij de Ned. Zendingsgemeente, F. Kampstra te Langeveer (cl. Dokkum). — Harmelen, J. Vermeer te Zwolle. — Zeulen (cl. Amersfoort) en Ouderkerk aan den IJssel, E. A. Larondet te Oldebroek (Geld.). — Gouda, J. D. van Arkel te Bloemendaal. — Benhuizen (cl. Leiden), C. J. van Arkel, cand. te Utrecht. — Loenen (bij Dieren), J. M. S. Baljon te Nederl. — Stavemide, G. J. van Arkel te Oostmeester en Eestrum. — Nijehage, E. Weider te Wilsom (Overijssel). — Krewet (cl. Appingadam), E. van Kleffens te Sidsburen (cl. Appingadam). — Acquoy, A. E. L. W. Römer te Buurmalsen. — Loon op Zand, J. W. H. Kalkman te Monster. — Marlow, G. Nijhuis te Berlikum (Friesland).

AANGEKOMEN: De Lier (cl. 's-Gravenhage), J. M. Corneldi te Nieuw-Groen. — Ede, W. van Dam te Groenlo. — Reden, Z. H. F. A. Faure te Woudsend. — Harderwijk, J. Gouper te Gendringen.

BEDANKT: Karwijk aan Zee, E. A. Larondet te Oldebroek. — Nieuwerkerk aan den IJssel, P. Segboer te Nieuw-Leiderland. — Den Helder, J. A. Prijs te Dokkum. — Middelburg, C. B. Oorthuis te Karwijk aan Zee. — Lunteren, W. de Lange te Bruchem o.a. — Tolon, J. A. van Boven te Oost- en West-Souburg. — Koudam, J. M. Snelhage te Haarlem. — Vark (cl. Zalk-Bommel), J. C. Prins te Werkhoven. — Holandscheveld (Drenth), J. W. H. Kalkman te Monster. — Eemnes-Buiten, F. Kijtenbelt te Hoevelaken. — Waverveen, C. J. van Arkel, cand. te Utrecht. — Koudam, J. M. Snelhage te Haarlem. — Schiedam, C. L. Laan te Goes. — Mangum o.a. — J. T. Tenboer te Wimaldum. — Oosterheelen, H. J. J. ten Groenou te Groenlo. — Broek op Langendijk, cl. Zuid-Beierland, P. Bongers te Amstede o.a. — Elburg, G. Klomp te 's-Graveland. — Oud-Abbas, E. A. Larondet te Oosterwolde (Geld.).

AMSTERDAMSCH ZONDAGSBLAD TOT GETUIGENIS DER WAARHEID, verschijnt wekelijks bij SCHEFFER & Co., Amsterdam, Noorderstraat 14. De drie eerste nummers worden op franco aanvraag gratis toegezonden.

Abonnementen per halfjaar f 1.25.
Franco per post f 1.50.

No. 1 bevat: Inleidend woord der Redactie, get. Ds. H. A. J. LuTGE. — Onze kenspreuk. — *Uit het Woord*: Openb. 5 vers 5. — *Uit de nalatenschap der kerk*: Gedachten over Psalm 119 vers 17 v.v. — Kerknieuws. — Leestafel.

No. 2 bevat: *Uit het Woord*: Verklaring van Ezechiel 1. — *Uit de nalatenschap der kerk*: Over 's Heilands komen in vleesch. — Gedachten over Psalm 119 vers 19-24. — Eene belangrijke bekentenis van Luther. — *Correspondentie*: Uit Duitschland. — Kerknieuws.

AMSTERDAMSCH ZONDAGSBLAD

TOT GETUIGENIS DER WAARHEID,

verschijnt wekelijks bij SCHEFFER & Co., Amsterdam, Noorderstraat 14. De drie eerste nummers worden op franco aanvraag gratis toegezonden.

Abonnementen per halfjaar f 1.25.

Franco per post f 1.50.

No. 1 bevat: Inleidend woord der Redactie, get. Ds. H. A. J. LuTGE. — Onze kenspreuk. — *Uit het Woord*: Openb. 5 vers 5. — *Uit de nalatenschap der kerk*: Gedachten over Psalm 119 vers 17 v.v. — Kerknieuws. — Leestafel.

No. 2 bevat: *Uit het Woord*: Verklaring van Ezechiel 1. — *Uit de nalatenschap der kerk*: Over 's Heilands komen in vleesch. — Gedachten over Psalm 119 vers 19-24. — Eene belangrijke bekentenis van Luther. — *Correspondentie*: Uit Duitschland. — Kerknieuws.

AMSTERDAMSCH ZONDAGSBLAD

TOT GETUIGENIS DER WAARHEID,

verschijnt wekelijks bij SCHEFFER & Co., Amsterdam, Noorderstraat 14. De drie eerste nummers worden op franco aanvraag gratis toegezonden.

Abonnementen per halfjaar f 1.25.

Franco per post f 1.50.

No. 1 bevat: Inleidend woord der Redactie, get. Ds. H. A. J. LuTGE. — Onze kenspreuk. — *Uit het Woord*: Openb. 5 vers 5. — *Uit de nalatenschap der kerk*: Gedachten over Psalm 119 vers 17 v.v. — Kerknieuws. — Leestafel.

No. 2 bevat: *Uit het Woord*: Verklaring van Ezechiel 1. — *Uit de nalatenschap der kerk*: Over 's Heilands komen in vleesch. — Gedachten over Psalm 119 vers 19-24. — Eene belangrijke bekentenis van Luther. — *Correspondentie*: Uit Duitschland. — Kerknieuws.

AMSTERDAMSCH ZONDAGSBLAD

TOT GETUIGENIS DER WAARHEID,

verschijnt wekelijks bij SCHEFFER & Co., Amsterdam, Noorderstraat 14. De drie eerste nummers worden op franco aanvraag gratis toegezonden.

Abonnementen per halfjaar f 1.25.

Franco per post f 1.50.

aan de ure des doods de vraag doen opkomen in de ziel: «Kan ik niet ook na mijn dood op indirecte wijze toch nog iets doen voor de uitbreiding van het Koninkrijk Gods?» — In vroegere tijden werden groote kapitalen vaak nagelaten, waardoor de Godshuizen zijn ontstaan, die nog zeer velen ouden van dagen, weduwen en weezen een welkome schuilplaats aanbieden. Hoevelen zijn er nog in onze dagen, die al zijn het dan niet altijd groote sommen, dan toch nog heel wat in hun uiterste wilsbeschikking zouden kunnen toedeelen aan de Vrije Universiteit, opdat uit de renten daarvan een leerstoel in eene of andere faculteit van wetenschap geheel of ten deele worde bekostigd! Ik weet wel, dat het een delicaat punt is, dat ik hier aanroer, en het misschien wat vreemd *klinkt* te vragen: »Gedenk onzer stichting ook, indien gij beschikkingen gaat treffen omtrent uw aardsche goed na uw heengaan van deze aarde» — maar aan den anderen kant is het toch een zeer natuurlijke zaak, daar toch voor ieder onzer de doodreus moet aanbreken, en, gelijk er ook geschreven staat, dat »daarna het oordeel komt», waarbij het volstrekt niet onverschillig zijn zal, hoe wij met ons aardsche goed zullen gewoerd hebben tot eer van onzen Koning.

Zij het mij vergund, hierbij in herinnering te brengen, dat de officiele titel onzer vereniging waarop rechtspersoonlijkheid is verleend, is: »De Vereniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, gevestigd te Amsterdam».

In dank ontvingen: Voor de Vereniging: Aan Contributien: door den heer R. de Ruitte te Hartlingen f 96.50; door den heer J. Velders te Baarnbrugge f 97.50; door den heer D. L. Tromp te Woudsend f 54.50; door den heer H. G. Rierink te Eemnesbuiten f 30; door S. baron van Heemstra te Sassenheim f 80.50; door het locaal Comité te Haarlem f 5; door den heer H. K. Okma te Jutrijp f 45; door Ds. J. J. A. Ploos van Amstel te Reitsum f 86.50; door den heer Th. van den Brink te Oosterbeek f 30.50; door den heer L. Onvleete IJlst. (1ste storting) f 200; door den heer J. W. van Beem te Albeda f 122; door den heer H. Bijkerk RZ. te Steenwijk f 4.50; door den heer G. J. van Goor te Kampen f 9. Aan collecten: door den heer W. Hovy, van de Ned. Ger. Kerk te Beverwijk f 11; door den heer J. L. Jaspers, feestcollecte van de Ger. Vereniging te Hilversum f 28.40; door Ds. J. J. A. Ploos van Amstel te Reitsum f 18; door den heer J. Velders te Baarnbrugge f 12; van den kerkerad te Baarn f 21.10. Aan schenkingen: door den heer J. Velders van C. v. W. f 2.50; door Ds. J. J. A. Ploos van Amstel, gevonden in de collecte f 5, van Mej. Wed. G. v. W. f 10, samen f 15; door den heer E. Bouwmeester, te Rijssen, van de Zondagsschool f 3; door den heer W. Hovy, van den heer J. W. V. f 60; door den heer R. de R. te Hartlingen f 1.50; door den heer W. Hovy, van Jhr. E. v. S. f 100; door Dr. F. L. Rutgers van Mej. G. te Vlissingen f 5; door den heer F. van den Brink te Renkum, van de fam. Van d. K. f 5, van J. P. C. f 2.50, van Van d. P. f 2, van S. f 1, van H. f 1, van Van d. B. f 1, samen f 12.50; gecollecteerd in de Vereniging N. R. f 2.50 en f 2.50; samen f 5.

Voor de Medische Faculteit: Door den heer A. M. de Blaauw Jr. te 's-Hage f 2.50; gecollecteerd in Frascati f 2.47.

Voor het Hospitium: Door Ds. B. van Schelven f 2.50; door Mevr. Mond van D. L. T. te W. f 10; door den heer H. Seret te Hof van Delft, van een belangstellende dame f 5; door den heer W. Hovy van Jhr. E. v. S. f 20; van eenige vriendinnen te U. 6 lakens.

Voor het Studiefonds: Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen: door Ds. J. J. A. Ploos van Amstel, van den heer M. van Laan, van Kollum f 9.75, van P. B. f 1, f 9.75, samen f 20.50; door Ds. B. van Schelven, collecte te Weesp f 5.38; gecollecteerd in Maison Stroucken van J. M. B. f 2, in Odoon f 5, samen f 7.38; door den heer W. Hovy van Jhr. E. v. S. f 20; door C. J. d. B. te V., gevonden in de coll. f 5; postn. 's-Gravenhage f 1.50; Van d. L. f 25.23; van M. te H. f 1; door Bar. v. d. B. v. V., halfjaarlijkse praeibende f 39.20; door Van V. te V. van de Jongelingsverf. f 5; Ds. B. te Z. f 3; door B. P. T. te R. van de Halvestuiversvereniging te R. f 390, waaronder eene gift van f 100.

De contributie uit Maassluis, de vorige week vermeld, was f 128; en de collecte, 1 Januari als door Ds. v. Goor ontvangen verantwoord, was van de Ned. Ger. kerk te Bunschoten.

S. J. SEEFAAT, Penningmeester. Lijnbaansgracht 248.

AMSTERDAMSCH ZONDAGSBLAD TOT GETUIGENIS DER WAARHEID, verschijnt wekelijks bij SCHEFFER & Co., Amsterdam, Noorderstraat 14. De drie eerste nummers worden op franco aanvraag gratis toegezonden.

Abonnementen per halfjaar f 1.25.
Franco per post f 1.50.

No. 1 bevat: Inleidend woord der Redactie, get. Ds. H. A. J. LuTGE. — Onze kenspreuk. — *Uit het Woord*: Openb. 5 vers 5. — *Uit de nalatenschap der kerk*: Gedachten over Psalm 119 vers 17 v.v. — Kerknieuws. — Leestafel.

No. 2 bevat: *Uit het Woord*: Verklaring van Ezechiel 1. — *Uit de nalatenschap der kerk*: Over 's Heilands komen in vleesch. — Gedachten over Psalm 119 vers 19-24. — Eene belangrijke bekentenis van Luther. — *Correspondentie*: Uit Duitschland. — Kerknieuws.

AMSTERDAMSCH ZONDAGSBLAD

TOT GETUIGENIS DER WAARHEID,

verschijnt wekelijks bij SCHEFFER & Co., Amsterdam, Noorderstraat 14. De drie eerste nummers worden op franco aanvraag gratis toegezonden.

Abonnementen per halfjaar f 1.25.

Franco per post f 1.50.

No. 1 bevat: Inleidend woord der Redactie, get. Ds. H. A. J. LuTGE. — Onze kenspreuk. — *Uit het Woord*: Openb. 5 vers 5. — *Uit de nalatenschap der kerk*: Gedachten over Psalm 119 vers 17 v.v. — Kerknieuws. — Leestafel.

No. 2 bevat: *Uit het Woord*: Verklaring van Ezechiel 1. — *Uit de nalatenschap der kerk*: Over 's Heilands komen in vleesch. — Gedachten over Psalm 119 vers 19-24. — Eene belangrijke bekentenis van Luther. — *Correspondentie*: Uit Duitschland. — Kerknieuws.

AMSTERDAMSCH ZONDAGSBLAD

TOT GETUIGENIS DER WAARHEID,

verschijnt wekelijks bij SCHEFFER & Co., Amsterdam, Noorderstraat 14. De drie eerste nummers worden op franco aanvraag gratis toegezonden.

Abonnementen per halfjaar f 1.25.

Franco per post f 1.50.

No. 1 bevat: Inleidend woord der Redactie, get. Ds. H. A. J. LuTGE. — Onze kenspreuk. — *Uit het Woord*: Openb. 5 vers 5. — *U*